VIENOTI LATVIJAI!

NOVADNIEKS

OTRDIEN, 1990. gadā 29. maijā

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 63 (6067)
Maksā 3 kap.

Savu interešu aizstāvēšanai

Latvijas Lauksaimnieku savienībā

Republikā visdažādākajos līmeņos virmo politiskas kaislības. Vienam tuvāka Latvijas nākotne, otram — lielvalstnieciskas intereses, trešajam — paša āda. Bet laucinieki šajā laikā strādā. Un tikai tajos brīžos, kas paliek pāri no ikdienas darbiem, var atrast iespēju iedziļināties sabiedriski politiskajā situācijā.

Viens no tādiem atelpas mirkļiem nupat pienācis, jo tīrumi jau apsēti, bet siena plaušana vēl krietnā gabalā. Un visi (gan kolhozu priekšnieki un paši kolhoznieki, gan fermeri un speciālisti) nav apmierināti ar pašreizējo situāciju, kad nav ne mazākās skaidrības par cenu politiku, apgādi, apdrošināšanu un tā tālāk. Valsts politika šo jautājumu kardinālā risināšanā acīmredzami tiek novilcināta. Un lauku ļaudīm nekas cits neatliek, kā apvienoties un kopīgiem spēkiem sākt cīnīties par to, lai tiktu panāktas nepieciešamās garantijas (valstiskās un saimnieciskās) mierīgam un ražīgam darbam.

Un, līk, tieši šajā sakarā, lai apvienotu gan spēkus, gan iespējas, lai panāktu godīgu un taisnīgu attieksmi pret Latgales puses lauku ļaudīm, 22. maijā Rēzeknē pulcējās republikas austrumu zonas Latvijas Lauksaimnieku savienības pārstāvji. Kaimiņi no Kurzemes un Vidzemes apvienības jau izveidojuši un tagad kopā diezgan veiksmīgi aizstāv savas intereses. Par ko cīnīties būtu arī latgaliešiem. Nu kaut vai par diferencētu rentes maksu, jo tīrumu, zemes un visi citi apstākļi Latgalē un Kurzemē ir krietni atšķirīgi.

Bieži dzirdam pārmetumus, ka Latgales kolhozi nabadzīgāki tāpēc, ka cilvēki tur laiskāki. Nav un nav taisnība. Vai Latgalē zemnieks mazāk muguru liecis par savu biedru Vidzemē? Nav viņa vaina, ka gadu desmitiem i nauda, i labākie prāti, i čaklākās rokas tika aizsūktas uz centru. Ja šodienas zemnieks Kurzemē un Latgalē ņem vienādi lielu jaunsaimniecību, ja pat vienādi sēj un kopj tīrumus, tad tur rudenī no hektāra ievāks trīs tonnas graudu, bet te tikai divas. Lūk, objektīvā realitāte.

Lai kopīgi risinātu savas problēmas un kopīgās intereses pārstāvētu valdības līmenī, vajadzīgs vienots organizatorisks spēks. Par Latgales apvienības izveidošanu 14. jūnijā lems Balvu, Ludzas, Krāslavas, Daugavpils, Rēzeknes, Preiļu rajonu Latvijas Lauksaimnieku savienības biedrību valdes. Koordinācijas sēdē piedalījās LLS Rēzeknes biedrības priekšsēdētājs A. Tučs, Balvu biedrības priekšsēdētājs A. Kotāns, Ludzas biedrības priekšsēdētājs Kuzmins. Preiļu rajonu pārstāvēja ARA priekšsēdētāja vietnieks, LLS rajona biedrības priekšsēdētājs A. Ostrovskis.

L. KIRILLOVA

Ko sola maija nogale?

Meteorologu prognozes neko priecīgu nesola — laiks būs vēss un brīžiem līs. Rajona kolhozos un padomju saimniecībās ikdiena būs visai saspringta, steidzīgi jākopj sējumi, jācīnās ar nezālēm. Daudzviet vajag pārsēt nesadīgušos lopbarības biešu laukus.

Visai piesātināta maija pēdējā nedēļa gaidāma kopsaimniecību speciālistiem. Rajonā notiks plašs seminārs par meliorācijas jautājumiem. Ik gadus melioratīvo sistēmu izveidošanā tiek izlietoti trīs līdz pieci miljoni rubļu. Kāda ir atdeve? Uz to atbildi sniedz dīķi tīrumu vidū, niedrēm un vilkvālītēm aizaugušie grāvji. Zemē tiek ierakta valsts nauda. Kā mainītos saimniecību attieksme, ja šos līdzekļus nāktos ņemt no kolhoza kabatas? Uz šo jautājumu centīsies rast atbildi semināra dalībnieki.

Kopā pulcēsies ekonomisti, agronomi un zootehniķi. Viņu uzmanības centrā būs situācija, kāda veidosies saimniecībās, kad no centralizētajiem fondiem vairs netiks saņemta spēkbarība. Tas nozīmē: ko paši ražosim, to arī patērēsim. Laikus jāizdara aprēķini, kā izmainīt sējumu struktūru. Bet tas ir atkarīgs no lopu struktūras izmaiņām — cūku skaitu samazinās, pieaugs liellopu skaits.

Nedēļas nogalē visi ceļi vedīs uz Galēniem. Tur saimniecības parkā pulcēsies apsējības svētku dalībnieki.

L. BIRZNIECE

REZONANSE

Kāda ir jūsu attieksme, sekretār?

Kategoriski protestējam pret 1990. gada 9. maijā mītiņā Līvānos pieņemto paziņojumu Latvijas Republikas Augstākajai Padomei, kurā izteikta doma, ka Deklarācijā par republikas neatkarības atjaunošanu nav ņemta vērā iedzīvotāju vairākuma griba. Pat slavenais Rubiks norāda, ka šo Deklarāciju neatbalsta daļa iedzīvotāju, nevis vairākums.

Mītiņa dalībnieku vārdā paziņojumu parakstījis LKP Preiļu rajona komitejas pirmais sekretārs P. Vartminskis. Tātad paziņojumā izteiktās domas atbalsta arī viņš un, droši vien, ir tā līdzautors. Rodas jautājums — no kādas informācijas un kritērijiem viņš secina, ka republikas iedzīvotāju vairākums ir pret Deklarāciju? Šķiet, sekretāram nav zināma Vislatvijas tautas deputātu sanāksmes attieksme pret Deklarāciju, kā arī vietējo padomju un Augstākās Padomes vēlēšanu rezultāti Preiļu rajonā. Preiļu rajona iedzīvotāji absolūtajā vairākumā par deputātiem gan vietējās padomēs, gan Augstākajā Padomē ievēlēja Tautas frontes atbalstītos kandidātus.

Komunisti uz PSKP platformas viennozīmīgi ir deklarējuši, ka viņi balstās uz marksismaļeņinisma ideoloģiju. Ļoti interesanti būtu izlasīt rajona presē, kāda ir pirmā sekretāra P. Vartminska attieksme pret V. I. Ļeņina nostāju nāciju pašnoteikšanās jautājumā. Jeb — kad tas nav izdevīgi, var arī nebūt vienisprātis ar Ļeņinu?

Domājam, ka latvieši paši sev ļaunu negrib, bet ja tā, tad arī cittautieši, kuriem šodien nav nekādu privilēģiju, blakus latviešiem jutīsies labi. Grūti tikai saprast, ar kādām briesmām un ar kādu bezdibeņa malu baida Deklarācijas pretinieki. Vai tad līdz bezdibeņa malai PSKP vadībā un PSRS sastāvā jau neesam atsoļojuši?

Skaidrs, ka Apvienotā darba kolektīvu padome pauž tikai direktoru, partijas sekretāru un «siltu vietu» īpašnieku intereses. Nekāda PSRS pilsoņu aizsardzības komiteja ne rajonā, ne republikā nav vajadzīga, jo vienkāršā darba cilvēka — gan latvieša, gan krieva — intereses neviens neapdraud. Mums visiem ir viens grūts ceļš uz neatkarību un brīvību.

Skolotāju un skolēnu vecāku vārdā —

P. LIEPNIEKS,
Jersikas deviņgadīgās skolas direktors

LATVIJAS AUGSTĀKĀS PADOMES PREZIDIJAM
20. SASAUKUMA PREIĻU PILSĒTAS TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES 3. SESIJAS

Rezolūcija

Preiļu pilsētas deputāti pilnībā atbalsta Latvijas PSR Augstākās Padomes Deklarāciju par Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošanu. Šī Deklarācija pauž Latvijas, arī Preiļu pilsētas iedzīvotāju vairākuma gribu. Mēs uzticamies republikas Augstākajai Padomei un saviem deputātiem. Mēs ticam, ka parlamentā deputāti attaisnos vēlētāju cerības Latvijas labākas nākotnes vārdā.

Tikai suverēnā Latvijā tās iedzīvotāji, neatkarīgi no nacionālās piederības, reliģiskās pārliecības, varēs brīvi īstenot patiesu līdzdalību valsts pārvaldē, attīstīt savu nacionālo kultūru, veidot pārtikušu dzīvi.

Mēs apzināmies, ka ir nepieciešams plašāks pieņemtās Latvijas Republikas neatkarības Deklarācijas izskaidrojums iedzīvotājiem, sevišķi cittautiešiem.

Preiļu pilsētas Tautas deputātu padomes deputāti aicina katru pilsētas un rajona iedzīvotāju cīnīties par Deklarācijas pilnīgu īstenošanu.

Rezolūcija pieņemta vienbalsīgi 1990. gada 24. maijā

● Visus savus spēka gadus un lielu daļu veselības kopsaimniecībai atdevusi Filimona Volonte. Kolhozā «Nākotne» viņa vairākus gadu desmitus strādā lopkopībā. Patlaban viņa fermā «Šultes» apkopj septiņdesmit septiņus nobarojamos liellopus. Šī gada pirmajā ceturksnī diennakts vidējais dzīvsvara pieaugums F. Volontes aprūpētajiem dzīvniekiem bija vislielākais kolhozā — 823 grami. Liela daļa miesas kupluma bullīšiem nāk ne vien no krietnas barības, bet arī no mīļas aprūpēšanas un gādības.

Filimonai Volontei klāt jau pensijas gadi, taču tieši darbs, pie kura dzīvē tā pierasts, ir tas spēks, kas viņu notur ierindā.

J. ZANDES foto

Tīrību, tīrību, un vēlreiz tīrību!

Sākums mūsu veiksmēm un neveiksmēm ir piens. Kāda būs atnākošā sezona, pagaidām vēl grūti spriest? Bet pašlaik?

Līdz 1. maijam rajona kolhozi un padomju saimniecības uz Preiļu siera rūpnīcu nogādāja 11870,3 tonnas piena. Jēkabpils un Daugavpils rajoni — 6784.4 tonnas, rajona individuālais sektors sagādāja 3431,6 tonnas, bet jaunizveidotās zemnieku saimniecības — 46,2 tonnas piena. Salīdzinot ar pagājušo gadu, piena piegāde no rajona saimniecībām ir palielinājusies par 90,5 tonnām.

Analizējot šo tonnu kvalitāti, izrādījās, ka pirmajai šķirai otrajai klasei bilst 89,7 procenti, otrajai šķirai — 9,3 procenti un viens procents ir bezšķiras piena. Piena kvalitāte, salīdzinot ar pērno gadu, pazeminājusies par 1,3 procentiem.

Uzturam un pārstrādei ir nepieciešams tikai kvalitatīvs piens. Lai šādu produkciju ražotu, fermās jānodrošina atbilstoši apstākļi. Bažas rada tas, ka rūpnīca saņem pienu ar zemu rūgšanas un recināšanas spēju. Izdarītās analīzes apliecina, ka pirmās klases piena nav, otrajai klasei atbilst 88,2 procenti. Rajona saimniecības nekādi nevar tikt vaļā no mastītpiena. Pēc analīžu rezultātiem šāda piena bija 12,8 procenti.

Lielam daudzumam piena ir inhibitoru klātbūtne. Ražojot sierus, inhibitori nomāc pienskābes baktēriju darbību. No šāda piena nevar iegūt standartam atbilstošus sierus. Jānosauc arī vainīgie, kas piegādā šādu produkciju. Visbiežāk šāds slaukums ir agrofirmas «Sarkanais Oktobris» Leinišķu fermā, kolhoza Jaunagionas lauksaimniecības skolas palīgsaimniecībā. Konstatējām, ka šāda piena ir 2,9 procenti.

Vairākas saimniecības piegādā produkciju, kam ir zems blīvums. Tie ir Kirova kolhozs, «Silajāņi».

Visčaklākie lopkopēji ir kolhozā «Sīļukalns». Par šīs saimniecības piena kvalitāti nekad nav jāšaubās — pirmajai šķirai atbilst 99,7 procenti. Gribētos, lai tikpat uzcītīgi un godprātīgi savus pienākumus veiktu visas

Pirmais priekšnoteikums tam ir sanitāri higiēnisko normu ievērošana. Tīrība, tīrība un vēlreiz tīrība ir vajadzīga katrā fermā. Arī pamatīga piena atdzesēšana. Jo piens ir kaprīza viela. Tas ir piemērota vide mikroorganismu attīstībai. Acīmredzot, jāpilnveido materiālās stimulēšanas sistēma tā, lai ražotāji būtu ieinteresēti ražot tikai labas kvalitātes produkciju. Un vēl. Jājūt atbildība pret līdzcilvēkiem, kuri pārtikā lieto mūsu ražoto produkciju.

O. KIVKO,
Preiļu siera rūpnīcas izej-

Referendums par partijas nosaukumu

Komunistiskā kustība pasaulē pārdzīvo krīzi. Brīvās un demokrātiskās vēlēšanās Austrumeiropā vēlētāji liedz savu uzticību partijām, kuras vairākus gadu desmitus bija uzurpējušas varas monopolu. Kritiski un paškritiski tiek pārvērtēti komunistisko partiju dogmatizētie teorētiskie pamatpostulāti.

Atjaunotnes centieni izpaužas arī vēlmē mainīt partiju nosaukumus. Veco nosaukumu jau atmetušas Bulgārijas Komunistiskā partija, Vācijas Sociālistiskās vienības partija, Polijas Apvienotā strādnieku partija un citas.

Arī Latvijas Neatkarīgajā komunistiskajā partijā, kura veidojas uz PSKP Latvijas republikāniskās organizācijas demokrātiskās daļas bāzes, jau kopš pirmajiem darbības soļiem dienaskārtībā ir jautājums par partijas nosaukumu. LNKP kongresā tika nolemts to nodot demokrātiskai izlemšanai partijas biedru referendumā (nobalsojumā).

Izvēlei tiek izvirzīts vispirms vēsturiskais kreisō spēku partijas nosaukums «Latvijas Sociāldemokrātija» (LSD), kā arī pašreizējais pārejas posma nosaukums «Latvijas Neatkarīgā komunistiskā partija» (LNKP). Iespējami, protams, arī citi varianti.

Pieņemot politiski ļoti atbildīgu lēmumu par partijas nosaukumu, katram LNKP biedram un piekritējam ir svarīgi apzināties, cik veiksmīgi tas iederas mūsdienu pasaules politisko spēku paletē un vienlaikus saskaņojas ar Latvijas vēsturē reiz bijušām partijām.

LNKP kongresā, konferencēs un sapulcēs izteikti dažādi argumenti par labu izvēlei pieņemt Latvijas Sociāldemokrātijas nosaukumu. Tas nodrošinātu simbolisku pēctecību, XX gadsimta Latvijas politiskajā vēsturē Latvijas Sociāldemokrātija ieņēmusi nozīmīgu vietu. Tā konsekventi cīnījusies par tautas sociālo un nacionālo atbrīvošanos laika posmā no 1905. gada revolūcijas līdz 1917. gadam, apvienojusi Latvijas strādniecības, zemniecības un demokrātiskās inteliģences spēkus.

Apstākļos, kad sabiedrībā populāra ir ideja par Latvijas atgriešanos Eiropas tautu saimē, būtiska nozīme ir tam, ka iekļaušanās sociāldemokrātiskajā kustībā var kļūt par vienu no šīs atgriešanās ceļiem. Jau iezīmējušies LNKP vadības politiskie kontakti ar Ziemeļeiropas valstu sociāldemokrātiskajām partijām. Šie sakari ies plašumā.

Domājam, ka par nopietnu politisku šķērsli nevajadzētu uzlūkot faktu, ka Latvijas politiskajā spektrā jau manifestējušās divas organizācijas ar līdzīgiem nosaukumiem: «Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija» un «Latvijas Sociāldemokrātiskā partija». Šodien abas minētās organizācijas grūti sajaukt ar pašreizējo LNKP.

Un tā — piedāvājam LNKP biedru uzmanībai kartiņu referendumam par partijas nosaukumu.

Latvijas Neatkarīgā komunistiskā partija

REFERENDUMS PAR PARTIJAS NOSAUKUMU

1. Latvijas Neatkarīgā komunistiskā partija.
2. Latvijas Sociāldemokrātija.
3. _____

(cits) _____

Izsvītrojiet 1. vai 2., vai arī izsvītrojiet abus un ierakstiet savu variantu.

Katrs LNKP biedrs aizpilda šo referenduma kartiņu. Kartiņas savāc LNKP pirmorganizācijas sekretārs un nogādā LNKP rajona komitejā.

LNKP Preiļu rajona komitejas valde

Katras ģimenes galvenā bagātība ir bērni, valsts — cilvēki. Bet mūsu Latgalē, arī Preiļu rajonā, kur kādreiz bija kuplas ģimenes — 6, 8, 10, pat 12 cilvēki, tagad kolhozos un uzņēmumos pietrūkst darbaspēka.

Lielas ģimenes mūsdienās ir retums. Tiesa, daudzbērnu ģimenes vēl atrodamas. Kā piemēru var minēt Batarāgus no Rožupes un Lucānus no Upeniekiem, kas uzaudzinājušas 14 bērnus katra. Bet pamatā mūsu ģimenēs ir viens, divi, trīs, lielākais — četri bērni.

Galvenā bagātība

Jā, mazskaitlīgas izaugušas jau divas paaudzes. Iemesli tam skaidri: zemnieku viensētu likvidēšana, tās aizvietojot ar kolhoziem, kur valdīja nabadzība un posts, zemais tautas dzīves līmenis un sociālā nenodrošinātība. Tas viss līdz minimumam ierobežoja dzimstību.

Pierādījumam minēšu faktus no Želvu dzimtas, kas līdz kolhozu dibināšanai dzīvoja tagadējā Aizkalnes ciema Ročānos. Donāts un Marta Želvi bija vidējie zemnieki. Viņiem piedzima desmit bērni, tagad dzīvi ir septiņi. Vecākais dēls Piuss, beidzoties otrajam pasaules karam, tajā lielajā juku laikā negaidīti nonāca Austrālijā. Tur viņš ieradās, protams, bez jebkādas mantības, ar koferīti rokā.

Piuss Želvs svešajā zemē pamazām iedzīvojās (par darbu te maksāja labi), nodibināja ģimeni. Viņam tagad ir septini pieauguši bērni, kas nodibinājuši savas ģimenes. Klāt nākuši desmit mazbērni. Iegaumējiet: kopā Želvu dzimtu Austrālijā turpina 17 pēcnācēji.

Tagad par pārējiem sešiem Donāta un Martas Želvu bērniem tepat Latvijā. Cik lielas ir viņu ģimenes? Francim Želvam Preiļos ir 3 bērni, Staņislavam — 1, Aloizam — 2, Teklai Mukānei — 2, Veronikai Ručai Pilīškos — 2, Terēzei Siņkevičai Ročānos — 2. Tātad kopā 12. Tagad par mazbērniem. Viņu pavisam ir 16. Kopējā bilance — 28.

Tātad — kāda ir attiecība? Viens pret sešiem un 17 pret 28. Vienam pašam Piusam Želvam Austrālijā ir vairāk nekā uz pusi kuplāks pēcnācēju skaits nekā viņa trim brāļiem un trim māsām Latvijā kopā.

Mūsdienās dzimstības līmeni galvenokārt nosaka dzīves līmenis. Austrālijā tas ir augsts, tāpēc arī Piusa Želva dzimta turpinās 17 pārstāvjos. Pie mums, Latvijā, dzīves līmenis ir zems. Un tāpēc zema arī dzimstība.

J. GURGONS

Preses spogulī

Ko teica Rubiks Daugavpilī?

Nesen Daugavpili apmeklēja Latvijas KP Centrālās Komitejas pirmais sekretārs A. Rubiks. Par šo «vizīti» ļoti plaši informēja savus lasītājus Daugavpils avīzes. Uzskatām, ka ar dažiem A. Rubika izteicieniem lietderīgi iepazīties arī mūsu rajona iedzīvotājiem, jo tie bez jebkādiem komentāriem uzskatāmi parāda, kas ir kas, kur ir patiesība un kur — klaji meli. Un tā — daži fragmenti no Ludmilas Kuzminas materiāla «Septiņas stundas kopā ar Alfredu Rubiku», kas publicēts Daugavpils lokomotīvju remonta rūpnīcas darba kolektīva, partijas komitejas, arodbiedrības komitejas un komjaunatnes komitejas orgānā «Lokomotiv».

Tiekoties ar klātesošajiem Daugavpils pilsētas partijas komitejas konferenču zālē, A. Rubiks šādi raksturojis situāciju republikā:

— Atbildot uz LTF Domes aicinājumu veidot pašaizsardzības vienības, republikā nodibināta PSRS pilsoņu aizsardzības pagaidu komiteja. Domes aicinājums izdarīts tikai tāpēc, lai legalizētu jau esošās un topošās kaujinieku vienības. Kad vēl biju Rīgas pilsētas mērs, manā rīcībā bija informācija par šo vienību eesību un to sastāvu. Šajās vienībās ir apmēram 15 tūkstoši cilvēku. Tajās apvienoti triju vecuma kategoriju cilvēki. Trieciespēku veido jauni cilvēki no 20 līdz 30 gadiem. Otrā kategorija — cilvēki, kam 60 un vairāk gadu. Un visbeidzot jaunekļi no 14 līdz 20 gadiem. Pēdējiem ir aukstie ieroči. Pirmo divu kategoriju kaujinieki apbruņoti ar šaujamieročiem, ieskaitot ložmetējus. Vienības ir ļoti mobilas un nepieciešamības gadījumā 2 — 3 stundu laikā var ierasties Rīgā no visām republikas malām.

Visiem Latvijas iedzīvotājiem jaunā valdība sola līdztiesību. Bet Godmanis neko konkrētu nevar pateikt, piemēram, par to, kas maksās pensijas pensionāriem, kuru vidū ir katrs piektais republikas iedzīvotājs. Līdz šai dienai pensijas tiek maksātas no savienības fondiem. Nelīdztiesība vērojama, sākot ar likumu par vēlēšanām, lēmumu par migrāciju un beidzot ar jaunās valdības pēdējiem aktiem. Tagad tiek gatavots likumprojekts par partijām, kurā izskan doma par ārvalstu partiju aizliegšanu Latvijas teritorijā.

Šādā situācijā neviens neaizstāv PSRS pilsoņu tiesības. Deputātu frakcija «Līdztiesība» uzskata, ka, lai aizstāvētu visu Latvijas iedzīvotāju tiesības, nepieciešams panākt Deklarācijas par Latvijas neatkarības atjaunošanu atcelšanu vai apturēšanu, referenduma sarīkošanu. Un te mūsu pozīcija pilnīgi sakrīt ar valsts prezidenta viedokli.

Ko šajā plānā iecerējusi veikt partijas Centrālā Komiteja? Vispirms jākoordinē visu republikas demokrātisko spēku darbība, jāaicina cilvēki uz pilsonisko nepakļaušanos, uz jaunās valdības lēmumu nepildīšanu. Būs jāveic liels darbs republikas pamatiedzīvotāju vidū. Un CK biroja locekļi šodien to jau veic. Nelaime nav tā, ka visi cilvēki domā dažādi, bet nelaime ir tas, ka daudzi no viņiem maldās. LTF līderu miglaino solījumu iemidzināti.

Rīgā katru dienu notiks pasākumi prezidenta Dekrēta atbalstīšanai. Ar dažādiem lozungiem. Viens no tuvākajiem pasākumiem noritēs ar lozungu «Aizsargāsim mūsu bērnus!». Bērnus sagaida bezdarbnieka vai kalpa dzīve. Un tas nav pārspīlējums. Tā notiks, ja mēs nedarbosimies.

No L. Kuzminas materiāla var uzzināt, ka A. Rubiks ticot savas partijas avangarda lomai, marksismam-leninismam, demokrātiskā centrālisma principam (paplašinot tā demokrātisko ievirzi), nepieciešamībai sadalīt partiju pēc teritoriālā — ražošanas principa, valsts sociālistiskās attīstības ceļam, M. Gorbačovam.

A. Rubiks atbildējis arī uz klātesošo jautājumiem. Atbildot uz kāda pilsētas deputāta jautājumu: «Vai ir lietderīgi finansēt no pilsētas budžeta Daugavpilī paredzētos dziesmu svētkus? Es kā pilsētas padomes deputāts iebilstu,» A. Rubiks teicis:

— Šie svētki tiek gatavoti kā vispasaules latviešu svētki. Kā uzvaras svinēšana, kā prieka un spēka demonstrēšana. Man grūti jums kaut ko teikt šinī ziņā. Jautājuma risinājums lai paliek pilsētas padomes deputātiem.

Savukārt vakarā, tiekoties a Daugavpils žurnālistiem brīfingā, A. Rubiks uz jautājumu, kā viņš attiecas pret kompromisiem, atbildējis:

— Es atzīstu kompromisus. Tikai kompromiss nedrīkst skart principus. No principiem nedrīkst atteikties. Principiālos jautājumos es esmu nelokāms.

Sava raksta nobeigumā autore pavēsta, ka A. Rubiks savā spīdīgajā «Volgā» viņu laipni no Daugavpils pa ceļam atvizinājis līdz Līvāniem (kur viņa dzīvo). Te pie mašīnas atvadoties sarokojušies un novēlējuši viens otram labāko. Līvānos bijis kluss vakars, bet gaiss — tīrs un svaigs...

Pionieru salidojumā

LPS — Latvijas Pionieru savienība. Jau apritējis gads, kopš tā darbojas. Kā šis gads mums ir pagājis? Ko esam izdarījuši? Kas ir izdevies, kas nē? Lai atbildētu uz šiem jautājumiem, 17. maijā Rīgā, Politiskās izglītības namā sanāca LPS 2. salidojums. Mūsu rajonu pārstāvēja 11 cilvēki.

Salidojuma dienas kārtībā bija: ziņojumi, debates, rajonu un pilsētu LPS veidojumu parāde, laikraksta «Pionieris» nosaukuma maiņa.

Rīta pusē notika debates. Delegāciju parādē delegācijas pastāstīja, ko viņu rajonā vai pilsētā veikuši pionieri.

Pēcpusdienā notika dokumentu pieņemšana. Izmainīts tika LPS Statūtu 1. punkts. Agrāk tas skanēja: «LPS ir sabiedriski politiska bērnu organizācija». LPS prezidents Romans Ūzulnieks ierosināja to formulējums nesaskan ar ANO pieņemtajām bērnu tiesībām. Tajās ir punkts, ka bērniem politiskās organizācijas var būt tikai no 14 gadiem, bet LPS biedri ir jau no 9 gadu vecuma. Šinī punktā bija arī ieteikumi. Tos pieņemot, Statūtu 1. punkts skan: «LPS ir sabiedriska bērnu, pusaudžu un pieaugušo organizācija».

Vēl tika pieņemtas izmaiņas punktā par to, kas mūs vada. Tagad tas skan tā: «Mūsu darbā mums palīd- vecākie pionieru vadītāji — LPS biedri».

Ļoti karstas debates izraisīja dienas kārtības 3. punkts par laikraksta «Pionieris» nosaukuma maiņu. Šī laikraksta pārstāvis, žurnālists Vilnis Purēns ieteica izveidot bērnu redkolēģiju. Tas tika pieņemts vienbalsīgi.

Pavisam bija pieci priekšlikumi: «LaBA», «LaPA», «Latvijas Bērnu Avīze», «Kamolītis», «Latvijas Pionieris». Vislielāko balsu skaitu saņēma nosaukums «Latvijas Pionieris». Šis salidojuma lēmums tika nodots lasītāju apspriešanai. Laikraksts ar jaunu nosaukumu iznāks pēc redakcijas ieskatiem.

Salidojums pieņēma aicinājumu Latvijas Republikas valdībai, aicinājumu Latvijas visu līmeņu deputātiem, citu bērnu organizāciju vadītājiem. Pieņemta arī apsveikuma telegramma Latvijas Republikas Augstākajai Padomei sakarā ar 4. maija Deklarāciju.

Pēc tam salidojuma delegātiem sekoja izklaidējošā nakts programma.

Salidojums aizritējis, sācies jauns darba gads, tomēr vēl un vēl nāk prātā salidojumā kopā dziedātās dziesmas vārdi:

«LPS lai mūžam dzīvo
Līdz ar citām biedrībām!».

E. REITERE,
Līvānu 1. vidusskolas 6. b klase

MANTAS un naudas loteriju, atbilstoši republikas Ministru Padomes apstiprinātajiem loterijas noteikumiem, organizē Latvijas Sarkanā krusta biedrība.

Sarkanā krusta rajona organizācija izplatīšanai Preiļu rajonā saņēmusi 20 tūkstošus loterijas biļešu.

Laimestu izloze — nākamā gada 8. janvārī. Biļetes cena — 1 rublis. Loterijas mērķis — palīdzēt mūsu republikas iedzīvotājiem — invalīdiem, trūkumcietējiem, aizmirstajiem un vientuļiem cilvēkiem.

Briesmas iznāk no sienām

→ Veselībai kaitīgās vielas Līvānu mājās 10 reizes pārsniedz pieļaujamo normu.

→ 10 un vairāk reizes — formaldehīds HCHO, metanols CH_3OH, amonjaks NH_3OH, fenols C_6H_5OH.

LATVIJAS laukos 1977. gada rudenī nolaidās pirmie gaišo cerību putni. Līvānu eksperimentālais māju būves kombināts bija sācis tik gaidīto, svētīgo darbu. Dažādos republikas novados cits pēc cita izauga krāsaini dzīvojamie namiņi. Varbūt no ārskata tie īsti neiekļāvās Latvijas tradicionālajā ainavā, taču pie visa jaunā jāpierod.

Atverot durvis, laimīgie jauno namu īpašnieki sajūsmā iepleta mutes. Tas vis nebija aizgalds pilsētas kārbā. Istabas plašākas un intīmākas, pamatīga virtuve ar visādām palīgtelpām, kāpnes vēl ved uz otro stāvu! Sienas skapji, ērta kurināšana! Patiešām tā, kā uz žogiem rakstīts: «Viss cilvēka labā, viss cilvēka labklājībai!» Jaunie saimnieki smaidoši pozēja preses fotogrāfiem, lai pēc tam smaidītu no laikrakstu un žurnālu lappusēm.

Kombināts ražoja. Mājas statīja trieciena tempos. Iemītniekiem sākās ikdienas dzīve ar rūpēm, kuras likās tik skaistas.

Tēvs: — Pie šīs sienas iestādīsim vīnogulāju.

Māte: — Un te — klematiss... Puika atkal saskraidījies pa trepēm, kamēr slapja mugura, kāsē vienā kāsēšanā.

Tēvs: — Te būs ābelītes, jānogas un aronijas.

Māte: — Un te gladiolas, tajāk asteres, gar robežu dālijas... Meitiņ, ko tu raudi? Brālis pāri nodarīja?

Meitenīte: — Es nelaudu... Actiņās kaut kas ieklitis...

Māte: — Ko tad jaucies pa smiltīm kā negudra!

Iemītnieki pirka mēbeles, grāmatas, paklājus, lustras un televizorus. Videomagnetofonu laiks vēl nebija pienācis. Katrs šādas pils īpašnieks jutās pārāks par padomju vidusmēra pilsoņiem.

Dažkārt uzsprāga kāda kurināšanas ietaise, kādam naminam izbruka paksis, kādā sienā pavērās sprauga, kāda mājiņa iemītnieku neuzmanības dēļ nosvila. Kā jau dzīvē...

Kombināts ražoja. 1990. gada maija sākumā Latvijas laukos jau bija 10 100 Līvānu mājiņu, tā kā katras dzīvojamā platība vidēji ir 120 m², varēja secināt, ka ārpilsētā dzīvokļu problēma risinās strauji, pamatīgi un mērktiecīgi — kopā 1 212 000 kvadrātmeri. Miljonāri!

Tomēr jau pirms desmit gadiem dažiem bija radušās aizdomas, ka gaišie cerību putni ir plēsīgi, varbūt pāt lilas.

V. Derkačs, veselības aizsardzības ministra pirmais vietnieks, Latvijas valsts galvenais sanitārai ārsts:

— Mēs uzskatām, ka šīs mājas nav piemērotas dzīvošanai. Pārāk augsta ir gaisa toksikācija, ko rada sienām, grīdām un griestiem izmantotie bīstamas ķīmiskas vielas izdalošie celtniecības materiāli. Gaisa piesārņojums ar formaldehīdu (HCHO), metanoļu (CH_3OH), amonjaku (NH_3) un fenolu (C_6H_5OH) desmitiem reižu pārsniedz pieļaujamās normas. Par to liecina daudzie pētījumi, ko veikušas gan kompetentas mūsu republikas iestādes, gan F. Erismana Higiēnas ZPI un PSRS Veselības aizsardzības ministrijas zinātnieki no Maskavas.

Ar pirms vairāk nekā desmit gadiem sākās republikas sanitāri epidemioloģiskā dienesta nesaņas ar «līvāniešu» saimniekiem — celtniecības apvienību «Laukceltnieks». Būvētāji gribēja ražot, celt, pildīt plānus un pelnīt naudu, mediķi domāja, ka jābūvē mājas, nevis potenciālas slimības gultas. Sākās šo divu organizāciju apmaiņa ar dokumentiem, un pamazām šajā sarakstē tika iesaistītas arī citas, augstākas iestādes. Vairākus gadus virsroku ņēma celtnieku komanda, jo viņu rokās bija varens trumpis — iedzīvotāju apgāde ar dzīvokļiem. Mediķu zinātnieku iebildumiem rādījās maza vērte. Apmēram tāpat kā tajos gados visā lielajā valstī, tā arī pārsimt kilometru uz dienvidiem. Ražoja, sarāva, pārsniedza. Černobiļa vēl bija rātna.

1988. gadā jau sākās cita runāšana. Būvētāji atsaucās uz Skandināvijas valstu un Rietumeiropas pieredzi. Tur pieļaujamā formaldehīda izdalījumu norma esot daudz augstāka...

V. Derkačs:

— Jā, tā tas ir. Kāpēc mēs prasām tik zemu līmeni gāzei HCHO? Mūsu karbamidoformaldehīda sveķi, ko lieto plātņu izgatavošanai, kā arī citi materiāli ir daudz «spēcīgāki», tie izdala arī citas kaitīgas vielas. Rodas tāds gāzu kokteilis, kas pārsniedz jebkuru Rietumu izdalījumu normatīvu. Turklāt — somu un zviedru mājiņas ir vienstāva, baraku tipa, ar nepārtrauktu dabisku ventilāciju. Mūsu divstāvu namos grūti radīt gaisa maiņu. Kurināšana arī dārga, siltums jātaupa, tāpēc vēdināšana nenotiek tā, kā tas pienāktos.

Nākamā būvnieku alternatīva bija ne vārdos, bet darbos. Mēģināja paneļus krāsot. Par valūtu Somijā tika iepirkta liela partija krāsas. Patiešām, reizēm krāsu absorbcija pazeminēja formaldehīda izplūdi, tomēr simtprocentīgu panākumu nebija, turklāt šis prieks bija pamatīgi dārgs.

Neattaisnojās arī cerība, ka ekspluatācijas procesā paneļi «novadēsies». Ak vai! Koka plātnē sākoties destrukcijai, izdalījumu intensitāte pat palielinājās!

1988. gada 12. decembrī Republikas sanitāri epidemioloģiskā stacija ar lēmumu Nr. 12 aizliedza Līvānu kombinātā paneļu konstrukciju gatavošanu no koka skaidu plātnēm, sākot ar 1989. gada 1. janvāri.

Veselības aizsardzības ministrijas mapē «Līvānu mājas», kas jau bija sasniegusi piecu skaidu plātņu biezumu, tajā decembra vakarā iegūla dokuments, kuru vajadzēja uzskatīt par pēdējo. Tas lepni dusēja līdzās izgriezumam no avīzes «Stroiteļnaja gazeta», kurā citstarp bija pavēstīts, ka analogā Penzas kombinātā formaldehīda izdalījumi noteikto medicīnisko normu (0,003 mg uz m³) pārsniedzot 1 000 (!) reizes un nekādi ministri nespējot ražošanu pārtraukt.

Nepalika šis papīrs pēdējais, nē! Celtnieki pieprasīja papildu ekspertīzes. Papīru karuselis griezās. Turpināja darbu arī Līvānu kombināts. Apdzīvojamās platības taču vajag. Cilvēki gaida, plēšas par tiesībām uz Līvānu mājiņu, nezinādami vai nenovērtēdami to, ka līdz ar jumtu un kvadratūru sanems arī personisko miničernobiļu.

1989. gadā tika uzslieta 451 māja. Tiesa, 138 no tām netika pieņemtas, jo vairākām rajonu sanitāri epidemioloģiskajām stacijām (Krāslavas, Bauskas, Rīgas rajonā) pietika godaprāta un principialitātes, lai izpildītu Rīgas telefonogrammu Nr. 211 (19. 12. 88.), kas aizliedza šos objektus atzīt par dzīvošanai derīgiem.

Bet 313 ģimenes, ka parasti, galvenokārt daudzbērnu, saņēma laimi sološās ātslēgas. Bērni naski rāpoja pa grīdu un, iespējams, kaifoja.

V. Derkačs:

— Formaldehīds (tas izdalās visvairāk) ierindots otrajā bīstamības klasē. Tā ir kairinoša inde, kas izsauc deģeneratīvos procesus parenhimatozajos orgānos (aknās, liesā utt.), sensibilizē ādu, radot dažādas alerģijas. Akūtas saindēšanās gadījumā iekaist acu plakstiņi un augšējie elpošanas ceļi, rodas sāpes acīs, kairinājums kaklā, iesnas, šķaudīšana un klepus, sāpes un spiediena sajūta krūtīs, aizdusa, smakšana. Bieži izveidojas hroniska bronhiālā astma.

Turklāt indes iespaids var parādīties ne jau tūlīt, bet pēcnācējos. Tiek sagrauts ģenētiskais fonds. Tas ir pats šausmīgākais.

Tā kā padomju zinātnieki, arī mūsējie, nespēja radīt sveķus, kas atbilstu normām, PSRS galvenais sanitārais ārsts pagājušajā vasarā pieņēma lēmumu normu trīskāršot — līdz 0,01 miligramam. Līvānieši ir atkal zirgā, kaut arī pat šīs liberālās prasības ievērot nespēj. Bet 1989. gada 5. oktobrī PSRS valsts galvenā sanitārā ārsta vietnieks A. Skļarovs paraksta lēmumu Nr. 5 «Par aizliegumu valstī no 01. 01. 90. polimēru celtniecības materiālu — koka skaidu un šķiedru plātņu, minerālo plākšņu ražošanā izmantot karbamidoformaldehīda sveķus, jo tie ir bīstami cilvēka veselībai». Un savu punktu liek Latvijas PSR galvenā valsts sanitārā ārsta vietnieks I. Rožicins ar lēmumu par ražošanas pārtraukšanu Līvānu kombinātā, datējot to ar 1989. gada 15. decembri. Beidzot!

Beidzot? Sākās 1990. gads. Bet ne jau ar klusumu Līvānu kombinātā. Latvijas PSR Ministru Padomes Prezidija 10. janvāra sēdē tiek pieņemts «Laukceltnieka» priekšsēdētāja vietnieka galvenā inženiera I. Niedola priekšlikums: ...1990. gada pirmajā pusgadā paaugstināt pieļaujamo formaldehīda noplūdi līdz 0,03 mg!

V. Derkačs:

— Tas ir noziegums! Tātad nu jau esam desmitkārt pārsnieguši veselībai bīstamo slieksni! Es uzskatu, ka nevienam nav tiesību mainīt medicīniskos normatīvus, kas izstrādāti ilgstošos zinātniskos eksperimentos. Kas tagad notiks? Jau 0,003 mg cilvēkiem ar jutīgāku organismu radīja nepatīkamas sajūtas. Tagad ne viens, ne divi, bet desmiti un simti savās mājās pamazām atvadīsies no veselības. 1990. gada 5. februārī ministrijas vārdā rakstīju republikas prokuroram V. Daukšim, kategoriski protestējot pret šo antihumāno lēmumu...

V. Daukša atbilde 1990. gada 23. martā:

«Latvijas PSR Prokuratūra izskatījusi jūsu vēstuli par formaldehīda koncentrācijas normatīva paaugstināšanu Līvānu mājiņu gaisa telpā 1990. gada pirmajā pusgadā.

Šis normatīvs pieņemts ar Latvijas PSR Ministru Padomes Prezidija lēmumu.

Republikas Prokuratūrai nav tiesību veikt uzraudzību par Latvijas PSR Ministru Padomes lēmuma likumību.

Sakarā ar to šinī jautājumā nosūtīta informācija Latvijas PSR Augstākajai Padomei. Latvijas PSR Prokuratūra kontrolēs šīs problēmas tālāko risināšanu.

Zināšanai jums tiek nosūtīta informācijas kopija.»

V. Daukša parakstītā informācija beidzas ar vārdiem:

«... ievērojot nepieciešamību nelokāmi izpildīt likumdošanu, kas veltīta cilvēku dzīvības un veselības aizsargāšanai, lūdzu izskatīt jautājumu par minētā LPSR Ministru Padomes lēmuma likumību un pamatotību».

Cerēsim, ka šī informācija agrāk vai vēlāk aizies līdz apzinai jaunievēlētajiem deputātiem un viņi panāks lēmuma atcelšanu.

Bet zinātnieki gādās par veselībai nekaitīgiem būvmateriāliem.

Mājas neatkarīgajā La[illegible] joti vajadzīgas. Un b[illegible]ka degla sienā.

J. BREZMIS
(«Elpa», 22. 05. 90.)

Pelēčos, Jašas un Dubnas krastos

Pelēči... Šis vietas nosaukums ir samērā jauns. Agrāk vairāk pazīstama bija Nīdermuiža. Pelēči — tagad K. Marksa kolhoza centrs.

Kā dzīvo Pelēču ļaudis Jašas un Dubnas krastos? Kādas pārmaiņas pēdējos gados te notikušas un kādas ir perspektīvas?

Atceros, kā Pelēču kalnā pirms kādiem 15 — 16 gadiem atklāja kolhoza valdes un kluba ēku. Toreiz tā bija pils vārda tiešajā nozīmē. 1973. gada rudenī ekspluatācijā nodeva Strimina polderi. Akačainais purvs, kur mājoja odzes un kas ilgus gadus apkārtnes iedzīvotājiem mācās virsū kā lietuvēns, nu bija padevies. 280 apgūtie hektāri sāka kalpot kolhozam kā lopbarības bāze. Valstij Strimina purva nosusināšana un apgūšana maksāja lielu naudu — ap miljonu rubļu.

Tagadējos Pelēčus nevar salīdzināt ar agrākajiem. Dzīves gājums uz priekšu te jūtams stipri. Sabūvētas dzīvojamās un saimniecības ēkas. Ir daudzstāvu mājas, kotedžas, 19 «līvānietes» (bija 20, viena nodega). «Līvānietes» celtas ne no labas gribas, kad nebija citas izejas. Vispirms — tās ir dārgas, ar īsu kalpošanas laiku un ugunsnedrošas. Labākais variants būtu bijis celt individuālās dzīvojamās mājas ar saimniecības ēkām. Bet toreiz bija tāda politika — tikai Līvānu mājas.

Kolhozā dzīvokļu vēl trūkst. Tādēļ Pelēčos paredzēts uzcelt 36 dzīvokļu māju. Galvenokārt jaunajiem speciālistiem.

Pelēčos būs jauna skola. Pretēji SCO celtnieki sola līdz gada beigām nodot ekspluatācijā trīsstāvu deviņgadīgās skolas ēku. Tā paredzēta 264 skolēniem.

Par kolhoza dzīves tagadējām problēmām un turpmāko attīstību runāju ar valdes priekšsēdētāju Jāni Podskočiju un galveno agronomu Osvaldu Kursīti. Samezglojumu netrūkst. Kaut laukiem pasludināta prioritāte, palīdzība ir gaužām niecīga. Sevišķas grūtības ir ar būvmateriāliem. To nepietiek pat remontiem, nerunājot par celtniecību. Kolhoza saražotajai lauksaimniecības produkcijai iepirkuma cenas joprojām ir zemas. Un pamēģini gada beigās savilkt galus kopā! Jākepurojas, kā spēj.

Runa ievirzās par Strimina polderi.

«Jā,» atzīst saimniecības vadītājs, «polderis ir nolaistā stāvoklī. Pārstājis būt par kolhoza lopbarības bāzi».

Kāpēc? Pašu nolaidības pēc. Sākumā, pēc poldera apgūšanas te auga jo lekni sētie zālāji, kuru pietika gan zāles miltiem, gan rupjajai lopbarībai. Ar gadiem polderis arvien mazāk sāka dot ražu, jo to pienācīgi nekopa, sabalansēti nemēslōja. Tō uzskatīja par izsmeltu. Bet nav sliktas zemes, ir tikai slikti saimnieki.

Nav šaubu, ka polderī jātaisa mikroanalīzes, lai precīzi zinātu, kā zemei trūkst, ar ko to mēslot. Jāiekopj velēna, kuras pa īstam nav. Nekādi nevar pieļaut, ka melioratoru apgūtajā objektā no jauna sāk augt krūmi, zāles vietā — nātres.

Jā, ar nātrēm te liela problēma. Kā tās iznīcināt? Nopļaujot virspusi, neko nepanāksi. Paliek stipras saknes, un nātres drīz ataug no jauna. Varbūt jālūdz palīgos zinātnieki?

Kolhoza priekšsēdētāja Jāņa Podskočija domas ir, ka Strimina polderis jārekonstruē. Laiks jau būtu — kā nekā turpat 17 gadus kalpojis. Bet kas to darīs? Kolhozam nav ne darbaspēka, ne līdzekļu. Jautājums paliek atklāts.

Pelēčos laikam ir vienīgās darbojošās ūdensdzirnavas Latgalē. Te ilgus gadus strādā nenogurstošais melderis Ādams Rusiņš, kuram jau 80 gadu. Vajadzīga maiņa. Bet jauni entuziasti nepiesakās, kaut Rusiņu tēvs ir lielas apņēmības pilns tos apmācīt.

Ziemā ūdensdzirnavām bija sabojājušās slūžas. Tagad tas sataisīts, un divas dienas nedēļā dzirnavas atkal strādā.

Pelēčos cilvēki būvējas individuāli. Tātad — gatavojas uz ilgu dzīvošanu. Jaunu māju cel sirmais melderis Ādams Rusiņš. Netālu no viņa — arī kolhoza priekšsēdētājs Jānis Podskočijs. Tā ir laba pazīme, liecina par to, ka priekšsēdētājs netaisās no kolhoza laisties projām, kaut gan saimniecības vadītāja darbs mūsdienās ir bezgala grūts un atbildīgs.

Gar Pelēčiem plūst Raina jaunu dienu zemes upe Jaša. Ūdens tajā vēl diezgan tīrs. Bet Dubnā — melns, kā lielākajā daļā citu upju.

Jā, dabu (arī upes) ar savu neprātīgo rīcību, saimniekošanu esam sagandējuši. Nedrīkst pieļaut, ka tiktu sagandēti cilvēki, apraudzēta viņu veselība. Cilvēkiem Jašas un Dubnas krastos jādzīvo un jāstrādā.

J. GURGONS

Vai ekstrasensi ir ekstrasensi?

Nesen nodibināta Vissavienības ekstrasensu asociācija. Par Baltijas reģiona nodaļas viceprezidenti kļuvusi **Ilze Jansone.** Viņas vārds daudziem rīdziniekiem (un ne tikai rīdziniekiem) vispirms saistās ar Ilzes Jansones veikumu veselīga uztura propagandā. Pēdējā laikā gan viņa daudziem nākusi talkā kā cilvēks, kas ar savu biolauku spēj dziedēt citu kaites.

— Taču ne tikai ar to. Vienmēr esmu uzsvērusi, ka jebkura ārstēšana ir komplekss. Vienā mezglā jāsaista visi kompleksa elementi. Palieku pie domas, ka tam, kas vēlas izveseļoties, ir pašam sevī jāatraisa spēki, ekstrasenss ir tikai tas, kas dod impulsu, bet, domāju, nevajadzētu paļauties uz brīnumiem.

— Kālab tika dibināta asociācija!

— Līdz šim starp ekstrasensiem nav bijis mērķtiecīgas pieredzes apmaiņas, asociācija, protams, apvieno tikai tos, kas vēlas apvienoties. Vaddoma, ar kuru mēs sanācām kopā un lēmām strādāt arī turpmāk — zemeslode ir jāglābj no bojāejas, un atbildība ir jāuzņemas ekstrasensiem.

Ne visi tic ekstrasensiem, ne visi tic brīnumiem, kas dažkārt kā leģendas soļo pa priekšu tam vai citam vārdam. Un vēlme palīdzēt taču vienmēr ir atbalstāma. Daudziem tā dod cerību un atraisa spēkus.

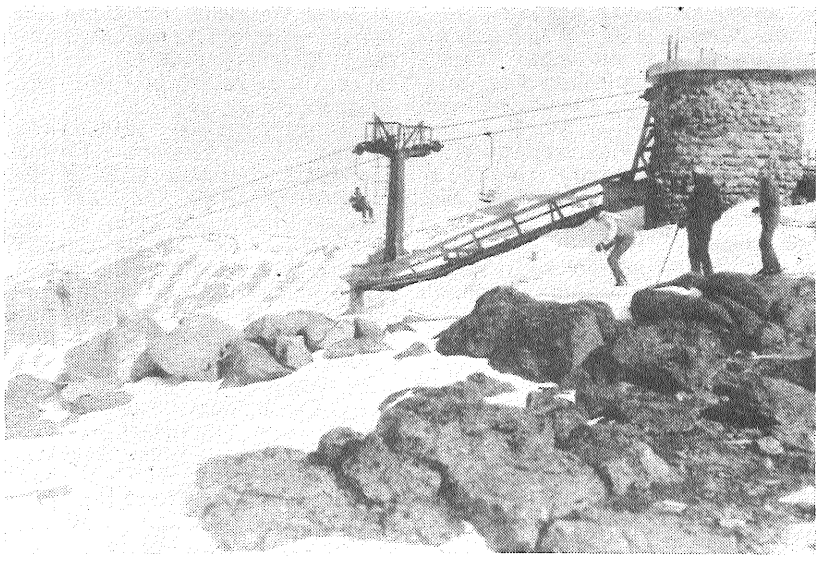

Hibīnu kalnu nogāzēs

Divas stundas ar lidmašīnu no Rīgas līdz Murmanskai, vēl nedaudz ar autobusu, un mēs, tūristu grupa no Latvijas, esam vienā no slavenākajiem kalnu slēpošanas centriem aiz Polārā loka. Kirovska atrodas ļoti glēznainā aizā starp Hibīnu kalnu grēdām. Aikuaivenčoras kalna pakājē ir ļoti daudz dedzīgu kalnu slēpošanas cienītāju.

Kalnu virsotnēs un nogāzēs — žilbinoši balts sniegs, spilgti tērpti slēpotāji, mūzika, ērti ceļamkrēsli. Tas viss rada veselīgu, emocionālu noskaņojumu pat iesācējiem.

Vienam no trošu celtņiem ir dots nosaukums «Latvija» — kā cieņas apliecinājums slēpotājiem no mūsu republikas, kuru šeit ir pietiekoši daudz.

V. NIKOLAJEVS,

rajona galvenais arhitekts

ATTĒLOS: starp akmeņiem un sniegu; Aikuaivenčoras kalna virsotnē.

AUTORA foto

Redaktors Pēteris PIZELIS

---

43. ARODVIDUSSKOLA

(228300, Ogrē, Meža prospektā 13, tālrunis 24711, 22133) izsludina audzēkņu uzņemšanu 1990./1991. mācību gadam

šūšanas iekārtu operatores,
aditājas,
vērpējas,
puķkopes — dekoratīvās dārzkopības meistares,
palīgmeistaru vērpšanas un trikotāžas ražotnēm (mācību ilgums 3 gadi),
vērpējas,
lenšu iekārtu operatoru (mācību ilgums 1 gads) specialitātes apgūšanai.

Uzņem jauniešus ar 9 — 12 klašu izglītību. Mācības notiek latviešu un krievu valodās. Mācību periodā audzēkņi saņem bāzes uzņēmuma stipendiju 50 rubļu apmērā un 50 procentu no ražošanas praksē nopelnītās summas.

Līdztekus izvēlētajai profesijai audzēkņi **apgūs mājturības pamatus.**

Absolventi strādās Ogres vērpšanas un trikotāžas ražošanas apvienībā. Ir kopmītne.

Iestājeksāmeni trīsgadīgajās grupās no šī gada 1. jūnija līdz 9. jūnijam.

BARKAVAS LAUKSAIMNIECĪBAS SKOLA

(Madonas rajons, Barkavas c., Dzirnavu ielā 1, pasta indekss 229234, telefons 36501, 36599)

1990.-1991. mācību gadam uzņem jauniešus un jaunietes ar deviņu klašu izglītību šādās specialitātēs:

lauku mājas saimniece — zemture,

plaša profila traktorists — mašīnists, «B», «C» kategorijas šoferis,

lauku celtniecības meistars.

Mācību ilgums — 3 gadi.

Celtnieku specialitātē — mācību ilgums 2 gadi (uzņem bez iestājeksāmeniem). Mācības notiek latviešu valodā.

Uzņemšanas komisija strādās līdz 22. jūnijam.

Darba laiks katru dienu no plkst. 9.00 līdz 17.00, brīvdienas —sestdiena, svētdiena.

Tie reflektanti, kuriem nav organizēta eksāmenu pieņemšana savās skolās, iestājeksāmenus varēs kārtot Barkavas lauksaimniecības skolā: 1. jūnijā plkst. 11.00 — eksāmens latviešu valodā un literatūrā (sacerējums), 6. jūnijā plkst. 11.00 — eksāmens matemātikā (rakstos).

25. jūnijā plkst. 11.00 skolā notiks uzņemšanas komisijas sēde, kurā paziņos uzņemšanas rezultātus.

Iestājoties skolā, jāiesniedz sekojoši dokumenti:
skolas izdots raksturojums,
izglītības dokuments (oriģināls),
eksaminācijas lapa,
medicīniskā izziņa (086/y veidlapa),
izziņa par ģimenes sastāvu un no dzīves vietas,
6 fotokartiņas,
vēlams norīkojums no organizācijas.

RĒZEKNES PĀRTIKAS RŪPNIECĪBAS SKOLA

aicina mācīties audzēkņus 1990./1991. mācību gadā sekojošās specialitātēs:

sviesta un siera ražotāji (ar latviešu un krievu mācību valodu, apmācību ilgums 2 gadi 10 mēneši),

gaļas pārstrādes speciālisti (ar krievu mācību valodu, mācību ilgums 2 gadi 10 mēneši),

pārtikas preču veikalu kontrolieri — kasieri (ar latviešu mācību valodu, apmācību ilgums 10 mēneši).

Piena un gaļas specialitāšu grupās uzņem deviņgadīgo skolu absolventus, kontrolieru —kasieru grupā— vidusskolu absolventus. Kontrolieru — kasieru grupā uzņem audzēkņus ar Rēzeknes pilsētas vai Rēzeknes rajona pierakstu.

Skolas adrese: 228100, Rēzeknē, Ļeņina ielā 155/1.

Telefoni uzziņām 33664 vai 32660.

JĒKABPILS RAJONA ŠAUKAS LAUKSAIMNIECĪBAS SKOLA

uzņem audzēkņus 1990.-1991. mācību gadam šādās specialitātēs:

plaša profila traktorists — mašīnists, «B», «C» kategorijas šoferis,

elektromontieris — «B», «C» kategorijas šoferis un «A» kategorijas traktorists

autoceltņa vadītājs un «A» kategorijas traktorists.

Mācību ilgums 3 gadi, mācības notiek latviešu valodā.

Iestājoties skolā jāiesniedz šādi dokumenti:
apliecība par deviņgadīgo izglītību,
raksturojums no skolas,
medicīniskā izziņa Nr. 083,
10 fotokartītes (3,5×4,5 cm),
izziņa par ģimenes sastāvu (krievu valodā) priekš kara komisariāta,
iesniegums jāaizpilda uz vietas.

Audzēkņu uzņemšana skolā 1. jūnijā.

Audzēkņus apgādā ar bezmaksas uzturu, apģērbu kopmītni, maksā stipendiju, izsniedz lietošanai mācību grāmatas, skolā darbojas mācību priekšmetu pulciņi, dažādas sporta sekcijas, motoklubs.

Skolas adrese: Jēkabpils raj., p. n. Sauka, ind. 228213, telefoni — 41743, 41722.

1990. gada 10. jūnijā

MIRUSO ATCERES DIENA

AIZKALNES pagasta kapos:

Gāgu kapsētā plkst. 10.00,

Blīdenes kapsētā plkst. 11.00,

Aizkalnes kapsētā plkst. 12.00 (aiz baznīcas),

Raipoles kapsētā plkst. 14.00,

Daugaviešu kapsētā plkst. 15.00.

Lūdzam piederīgos sakopt kapu kopiņas.

PĀRDOD grūsnu teli. Zvanīt 65034.

PĀRDOD teli (1,1 gads) Daugavpils rajona kolhozā «Dzirkstele», Dubnas ciemā. Tālrunis 70565.

Cik salts ir rīts —
Klau, vēji staigā,
Un kaut kur izgaisusi
Tēva balss...

(S. Sīle)

Izsakām līdzjūtību Jānim un Nikodemam, TĒVU smiltājā izvadot.

Kopsaimniecības «Smelteri» mehanizatoru kolektīvs

Nokrīt lapa, izdeg svece,
Apklust tēva valodiņa.

(T. dz.)

Skumju brīdī esam kopā ar Jāni un Nikodemu, TĒVU smiltājā izvadot.

Kopsaimniecības «Smelteri» speciālisti

Māt, tu esi pelnījusi,
Ka mēs nolīekam, lai mirdz,
Tajā vietā, kur tu dusi,
Ziediem līdzi daļu sirds.

(Ō. Rīkmanis)

Izsakām līdzjūtību Vitālijam Pastaram, MĀTI smiltāja izvadot.

Kopsaimniecības «Smelteri» mehanizatoru kolektīvs

Pie kapu kalna, kad nu pietrūkst
tēva,
Un ceļa nav vairs, kur būs
tikties lauts,
Tev paliks gaišums, ko viņš
dzīvē devis.
Kā dzidrais dzintarzemes kalnu
strauts.

(E. Drēziņš)

Mēs atvadāmies..., un kluso sāpi dalām ar Aināru un piederīgajiem, VIKTORA LEIŅA mūžu pārklājot ar dzimtenes balto smiltāju.

Stikla fabrikas administrācija, mehāniskā un šihtas ceha darbabiedri

---

Skaistu dziesmu, klusu
dziesmu, —
Nav ko citu dāvināt.
Vieglas smiltis, saldu dusu
Dzimtā smilšu kalniņā.

(Z. Purvs)

Izsakām dziļu līdzjūtību Lidijai un Jurim, no BRĀĻA atvadoties.

Preiļu melioratīvās 21. PMK kolektīvs

Nespēji pateikt atvadu vārdus
Pat biedriem, kas strādāja līdz.
Daudz ko vēl gribēji paspēt un
gūt,
Bet paliek tik tas, kas
padarīts.

(V. Rūja)

Izsakām līdzjūtību ALBERTA MAZURA piederīgajiem viņa traģiskās nāves gadījumā.

Kolhoza «Vārkava» kolektīvs un arodkomiteja

Tev neziedēs vairs vizbulītes
pirmās,
Ne meža rozes savus ziedus vērs.
Pār tevi šalkos egles sirmās,
Uz kapa bērzi zelta lapas bērs.

(A. Balodis)

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem sakarā ar VIKTORA LEIŅA nāvi.

Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta kolektīvs

Pateicamies visiem, visiem, kas dalījās mūsu lielajās bēdās, pavadot aizsaulē mūsu mīļo ANNU CEIRĀNI.

Meita, vīrs

LĪVĀNU MŪZIKAS SKOLA

izsludina audzēkņu uzņemšanu 1990.-1991. mācību gadam sekojošās specialitātēs:

klavieru,
vijoles,
akordeona,
pūšamo instrumentu,
kora klasē.

Uzņemšanas eksāmeni šī gada 2. jūnijā plkst. 11.00.

Skolas adrese: Līvāni, Rīgas ielā 155. Tālruņi 44096, 41296.

Izsaku dziļu līdzjūtību visiem saviem vēlētājiem — ticīgajiem sakarā ar smago zaudējumu — kardināla VAIVODA nāvi.

PSRS tautas deputāte
M. Kosteņecka

● LAIKRAKSTĀ PUBLICĒTIE MATERIĀLI NE VIENMĒR ATSPOGUĻO REDAKCIJAS VIEDOKLI, PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, SKAITĻU UN FAKTU PAREIZĪBU ATBILD RAKSTU AUTORI.

● MŪSU ADRESE:
228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietniece, lauku dzīves un sporta nodaļas — 21759, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, sabiedriski politiskā nodaļa — 21769, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, vēstuļu, skolu dzīves un jaunatnes nodaļa — 22203, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpilī, Vaļkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, K. Valdemāra ielā 105). Viena nosacītā iespiedloksne. Ofsetiespiedums. Izdevējdarbības licence Nr. 000069.
(«Новадниекс» («Земляк»). Газета Прейльского района на латышском языке.

Metiens 14 152 eksemplāru (latviešu valodā — 10 168 eks., krievu valodā — 3 984 eks.).

Indekss 68169.
Pas. 577.